

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE UTCZA 11.
Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN
főszerkesztő.

ÖÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főszerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE UTCZA 11.
Telefon száma 708.

Városi program.

Budapest néhány nap múlva törvényhatósági bizottsági tagokat fog választani. Úgy látjuk, hogy ezt a választást nagy agitáció nem előzi meg és erős indulatok nem háborgatják.

A hajdani klikkek és az új csoportosulások nagy zajt csapnak ugyan, hanem ez a szenvedély nem kapta el a nép széles rétegeit. Nem dicsérjük ezért a főváros közönségét. Azt gondoljuk ugyanis, hogy Budapest gazdasági helyzete és egyáltalán a fővárosi politika azért jutott kátyuba, mert a nép keveset törődik vele.

Néhány ember úgy játszik ezzel a politikával, mint a lapdával. Majdnem ellenőrzés nélkül végzik ezt a játékot és így nagyon természetes, hogy néha végezetes következményei voltak ennek a játéknak.

Elismerjük, hogy azok között, akik fővárosi politikát csinálnak, vannak egyenlően lelkes, jószándékú emberek; ezek erejük teljes megfeszítésével szeretnék Budapestet arra a polczra emelni, ahová való. Fáradozásuk azonban hiábavaló éppen azért, mert szervezett, érdeklődő, lelkesedő nép nincsen a hátuk mögött. Érdekes lenne kimitatni, mi az oka ennek a mélyleges közömbösségnek. Alighanem több oka van ennek és ezek között talán első helyen az áll, hogy a politikai jelszavak eltakarják a városi érdekeket. Politikai jelszavak szerint csoportosulnak az emberek. Csatlakoznak például Ikszban, aki ugyanolyan elveket vall, mint ők — holott lehetséges, hogy Ikszhez nincsen nagy érdeke a helyes városi politika iránt. Szóval, nincsen városi program.

A községi választásoknál nem a városok ilyen vagy olyan módon fölfogott érdeke osztja pártokra a választók tömegét, hanem az országos politika, vagy éppenséggel klikk-szempontok. Alakulnak ugyan pártok, amelyek programjukban municipális kérdéseket írnak be; de ez szentelt víznél nem egyéb. A szép, a helyes, a jó programot sok-sok példányban kinyomatják és aztán nem beszélnek róla. A politikai jelszavak vigan röpöknek a levegőben és ezek tisztelik azt a kis kör, amely mégis érdeklődik a községi választások iránt. Aztán az ut után, amelyeknek haladva, Budapestet ki lehetne emelni a mostani zavaros helyzetéből, senkinek tudakozódik.

Hogy a fővárosi finansziát rendezni kell, hogy az adminisztrációt életképesé kell tenni, hogy az apró zsmokok orra előtt be kell csapni az ajtót — és hogy mindezt hogyan, miképen kell és lehet nyelbeütni: erről alig lehet valamit hallani. Budapest népének meg kell mozdulnia, hogy ezeknek az állapotoknak véget vessen.

Addig, míg 6 legmatikusán tűri, hogy nevében gazdálkodjanak és a legnagyobb baklövészeket az ő szuverenitásával fodorják, addig a magyar főváros struktúrája meg nem változik.

A gyáriparosok és a katonai szállítások.

— Saját tudósítónktól. —

Régi sérelme a létét kizáró, gyenge magyar iparnak, hogy a közös hadsereg részére történő állami szállításokban nemcsak, hogy nem részesül a közös teherviselésnek megfelelő arányú szerint, de sőt bizonyos iparágaknak egyenesen ki is van zárva a részesedésből.

E régi sérelmet orvoslására eddig minden kezdeményező lépés meddő maradt, nemcsak azért, mert a kérdést magasabb helyen félteképpen elvonták a parlament intézkedési jogköréből, de és főleg azért is, mert a kormányokban nem volt meg a teljes fögőnyosság az iparfejlesztés nemzetgazdasági fontossága iránt. Ma azonban, amikor a kor-

mány programjának egyik sarkalló elvi tételét éppen az iparfejlesztés teszi, most bizonyára megerkezett rá a legalkalmasabb idő, hogy fejlődő ipari életünknek ez a — mondhatnók — közjogi sérelme is orvosollassék.

A kezdeményező lépést ez irányban megtette ma a Gyáriparosok Országos Szövetsége, amely Chorin Ferencz főrendiházi tag előnlése alatt rendkívüli ülést tartott a kérdés megvitatására.

Részletes tudósításunk az érdekes ülésről itt következik:
A magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége végrehajtóbizottsága ma délelőtt 11 órakor rendkívüli látogatott ülést tartott Chorin Ferencz főrendiházi tag előnlésével. A jegyzőkönyvet Fodor Ferencz főtárhár vezette. Jelen voltak: Aich Ferencz alelnök, Belatny-Brown Géza, Bőő Ártur, Bloch Ártur, Csing Henrik (Scholz C. A. cég), ifj. Chorin Ferencz, Dey Izidor, Deutsch Ártur, Elsmager J., Enich Gusztáv, Egger Gyula, Fodor István, Freund Adolf, Heressy-Bischofz Lajos, Herz Viktor, Hiltner János, Jolesch Gyula, Kemény Manó, Leiner Ottó Gyula, Obrenstein Henrik, Rechtenitz Béla, Rök István, Strasser Gyula, Satorfi Mór, Weisz Manfréd, dr. Wagner Ödön, Weismayer Oszkár, Wein Károly, Wolfitz Gusztáv, ifj. Fülk Gyula, Zsolnay Miklós és Hegedűs Loránt igazgató.

Chorin Ferencz főrendiházi tag, elnök nyitotta meg a következő beszéddel:

Chorin beszéde.

Milyen tisztelt uraim! A gyárosok országos szövetsége mindjárt megalkulása után felszólalt azon visszasszók és sérelmek ellen, amelyek a közös hadsereg szállításaira nézve Magyarországon terjednek. Kérára és az ország valóságos leállítására már évek óta tapasztalhatóak voltak. Ennek irántam, amelyek 1903-ban, 1904-ben és 1905-ben egy a magyar kormányhoz, mint a delegációhoz benyújtották, nem követeltünk semmit, a mi az ország iparérdekeire nézve igazság és jogosság szempontjából sérelmes lett volna; egyszerűen azt követeltük, a mihez minden államnak joga van, hogy az az adó, az az áldozat, a mi a közös intézményekre fordítunk, az ország közgazdaságának visszatérítessék.

Mellettünk szól, t. uraim, a jogosság, a méltányosság és a politikai eszélyesség is. A jogosság, mert Magyarországnak legelőmlőbb joga az, hogy, amit a közös intézményekhez a kvóta arányában fizet, ez neki ugyanazon arányban közgazdaságilag visszatérüljön.

Mellettünk szól a méltányosság; mert elvitáztatlan tény, hogy a közös intézményeknek szellemi és anyagi vezetése nem Magyarországon, hanem Ausztriában székelt. Ott vannak az összes közös miniszterek, ott vannak az összes diplomáciai képviselők, amelyek Bécs fényét és gazdasági gyarapítását, megismerésüket milliókkal gyarapítják. Ott vannak az összes katonai erők, ott van, a földrajzi helyzetéből fogva, az összes flotta állomány és így Magyarországon erejéből számos millió meg millió korona szivarog el, ami kizárólag Ausztria gazdasági termelésének szolgál előnyére. A legelőmlőbbabb tehát, amit Magyarországot követelünk, az, hogy a hadsereg és a tengerészet szállításából, összes beszerzéséből nemcsak a mezőgazdaság, de az ipar is megkapja a teljes kvótáját.

Emellett szól végül a politikai eszélyesség is. Elvitáztatlan tény és a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztások legjobban mutatják, hogy Magyarországon mindinkább fogy az ország száma, akik az 1867: XII. törvényekkel által teremtett közös intézményekkel rokonszenveznek és azok támogatására hajlandók. Vannak még Magyarországon számbavehető tényezők, a kik ragaszkodnak az 1867: XII. törvényekkel által teremtett helyzethez, de azok száma szükségképp fogy, ha látjuk azt, hogy Magyarországon minden törvényes dacára senkinek a maga igazait, a legelőmlőbb igazait érvényesíteni azon intézmények keretében nem lehet.

1867. óta negyven év folyt le és én merem állítani, — talán sikerülni fog adatközlés is begyűjtölni, — hogy több száz millió korona rug az az összeg, a melyet magyar pénzből az osztrák ipar segélyezett a közös hadsereg szállításában. Nagyobb az az összeg, mint az az ipari támogatás, a mely törvényhatalmú megválasztás alapján eddig Magyarországot saját iparának fejlesztésére fordították. Ez tarthatatlan helyzet volt. Végre, annyi tárgyalás, annyi felszólalás után megállapodás jött létre a kormány és a közös hadügyminiszter között, melyvel Magyarországot jogos igényeinek kielégítése felé elhatározó lépés tételtek.

Nem mondhatom, hogy ezen megállapodások Magyarországnak összes igényeit kielégítették, de a hadsereg szállítására nézve legalább az a komoly és határozott törekvés nyilatkozott meg ezen megállapodásokban, hogy Magyarországot legkisebb sérelmei orvosoltassanak és igazság szolgáltatások Magyarországnak oly kérdésben, a melyben a magyar ipar évtizedeken át mellőzött és hátrébe szorítottott. Ez a megállapodás, a melyet nálunk mindenki természetesen tartott, arra indította az osztrák iparos érdekvédelmet, hogy valóságos harcot indítsanak az alig megkötött egyezség ellen, azt úgy ültessék fel, mint Magyarországnak nagy diadalát az osztrák érdekek felett, mint Magyarországot jogtalan meggazdagodás az ipari szállításoknál és őik szervezkednek egy a követelményben, mint a delegációban, hogy csirájában elfojtsák azon törekvést, a melynek célja, hogy Magyarországnak a közös szállítások legalább egy részében igazságot szolgáltatasson.

En, t. uraim, azt vélem, hogy a gyáriparosok szövetségének, a mely ezen kérdésnél első sorban exponálta magát, ezen vitához hozzájárulni kötelessége.

Három kérdés volt az, a mely a delegáció hadügyi albizottságában folyt vitában kifejezsedett.

Az első az az általános elv, hogy Magyarország ipara minden körülmények között és minden mellékletek nélkül megkapja a magyar kvótának egész arányosságát, vagyis 34.4 százalékot s abból kifolyólag szakszerűképp érvényesítse az a kvótáját, hogy az egyezség kereténélvél a kompenzáció elve ezekben a körökben alkalmazassék akként, hogy a magyar ipar nemcsak az egyes beszerzési csoportokon belül, hanem, ha ez nem volna lehetséges, minden kivétel nélkül kárpótlást más csoportokban, más esetekben, míg összértékben a magyar ipar az őt megillető részt meg nem kapta. A második kérdés, a melyet hátról voltam felvetni, az ártarítás kérdése volt. A Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökségében már utat arra a körülményre, hogy a magyar ipar, a mely csak most fejlődik, a dolgoz termeléséből kifolyólag még egy bizonyos időn át drágábban termel, mint az osztrák ipar, a mely már évtizedeken át monopolizálta a közös hadsereg szállításait s ezekre a szállításokra berendezkedett. Utalt továbbá arra, hogy számos esetben azt a tapasztalatot szerztük, hogy oly árak ajánlottak a kártevőknek az osztrák ipar részéről, melyeknek tendenciája az, hogy a magyar ipar az őt megillető kvótát kártevőkkel ellássa, a szállítást részre lehetné váz, a legelőmlőbb szállítással biztosítsa a hadsereg részre szükségeltetett egész szállítást. (Ugy van! Hejlyessék!) Utaltunk arra, hogy a magyar ártarításnál a magyar termelési viszonyokat kell tekintetbe venni és hogy a katonai kincstár érdekei is teljesen megfontoltak azáltal, hogy a magyar kereskedelmi miniszternek a szervezett osztály véleménye alapján állapítottassék meg, vajjon ezen ajánlat arányban áll-e a magyar termelési viszonyokkal. Ezen elv kereténélvél ellen a magyar kormányunk agyadályi voltak, amelyek arra indították a delegáció albizottságát, hogy az idecélzó határozatnak jelentősége való felvételéről eldöljön.

A harmadik kérdés, amely lemerült, a magyar ipart az osztrák versenyével szemben illetégen módon terhelő magasabb szállítási díjjal vonatkozik. Tudjuk, hogy az ártarítás számos esetben nem a termelés helyén, hanem a rendelkezési helyen történik. Az is köztudott, hogy az ártarítás helye többnyire Ausztriában van, a legelőmlőbb szállítással Bécsben, Pélaban vagy Ausztria egyéb tartományában. Kétségtelen tehát, hogy a magyar termelő, aki ártarítást szenved, az osztrák ipari termelővel szemben hátrányban van a fuvardíjak különbségével s így az osztrák tekintetbe vétele a szállítás odaítélésénél és az ártarítás megállapításánál a magyar iparra nézve hátrányos.

Itt az a határozat jött létre, hogy a hadügyminiszter utasított, hogy a nagyobb szállításoknál, amennyiben lehetséges, az ártarítást az illető gyár termelési helyén eszközölje, ahol természetesen az ártarítás helyén is meg fog történni. Ez minden esetre haladás, egy lépés azon cél felé, amelyet magunk elé kitűztünk s ha az következetesen vitetik keresztül, minden esetre e téren eddig felhalált hátrány megszüntetését előmozdítja.

Végül szóba került a közös hadügyminiszterium gyaráiban kifizetett munkabérek kérdése, illetve vonatkozólag a hadügyminiszter kijelentése, hogy közte és a magyar kormány között létesített megállapodásról ragaszkodni, melyre nézve megállapította, hogy a munkabéreknek az osztrák ipari kvótába való beszámítása az igazság és a méltányosság szempontjából elkerülhetetlen.

Ezek voltak a delegáció albizottságában folytatott viták kiemelkedőbb pontjai.

Nekünk uraim, most nézetem szerint kettős feladatunk van: Azon elveket, amelyek érvényesültek és amelyek megfogalmaztak a magyar ipari érdekeknek, egész norális befolyásunk határvetése támogatni és ezen elve érvényesítését végtig egy a kormányunk, mint a közös miniszteriumoknak a magunk támogatását felajánlani.

Másik feladatunk t. uraim, legyen az, hogy utaljunk egyes pontokra, amelyek még orvoslása várnak. Különösen utalunk kell arra, hogy mi ezt csak első lépésnek tekintjük és hogy a gazdasági paritás elvének nemcsak a közös hadsereg beszerzésénél, hanem a közös intézmények egész vonalán érvényesülniük kell. (Ugy van!)

A mi pedig, t. uraim, végül feladatunk: ez jogosságát néző méltányosságot és a magyar ipar ellen az osztrák ipar képviselői intézked. Végre meg kell érteni ezekkel a körülményekkel, hogy Magyarország megfogadott tartomány Ausztriának (Elnök helyessék!) egyenlő, akiknek nincs veszteti valójuk, lehetetlen első ártarításokat tesznek és az ezek alapján megállapított alacsony árak az osztrák iparosoknak is hátrányára válnak. Súlyt helyez arra, hogy az Ausztriában működő katonai üzemekben kifizetett munkabérek az osztrák kvótába betudassanak.

Strasser Gyula: Azt a kérést terjeszti elő, hogy lassan olt a szövetség, hogy a magyar gyárosok a szállítási kiadásokról idejekorán értesüljenek.

Wottitz Gusztáv: Javasolja, hogy a szövetség szözlts fel az ország összes törvényhatóságait és kereskedelmi kamaráit a szövetség határozati javaslatához való esztakozásra.

Rechtenitz Béla: Nem tartja kártnak, hogy az osztrákok keresztülvizsít az, hogy a mostani megállapodás revidáltsassék. Ha ez valóban megtörténik, akkor a magyar iparnak követelnie kell annak a kárnak a beszámítását is, amelyet a magyar ipar a kérdésnek negyven éven át az ő hátrányára történt kezelése folytán szenvedett.

Ezután Chorin Ferencz elnök összegzői a tárgyalás eredményeit, amelyeknek alapján mindenképp eldögadottnak jelenti ki az igazgatószék határozati javaslatát, Weisz Manfréd módosítással. (Elnök helyessék!) Örömmel konstaltja Weismayer felszólalásából, hogy a horvát iparosok esztakoznak a szövetség eljárásának támogatására való felhívás kérdését bizzik az igazgatószék felé, de irányvonal megemléztéséről lehet szó, majd így folytatja: Most pedig legyen szabad határozatilag kimonádon az is, hogy a szövetség a legelőmlőbbben távolítsa a magyar kormányt, amilyen határozati

megállapodások pontozataihoz és a kompenzáció elvéhez, melyeket fennállása első percze óta tántoríthatatlanul sürgetett, mint Magyarország elidegeníthetetlen jogaihoz, mint a magyar ipar létérdekeihez rendeltlenül ragaszkodni. Erélyesen tiltakozik ezen elveknél bármilyen elhomályosítása, megsorbáltása vagy későbbi tárgyalásokban való vitásdása léle ellen. A Szövetség el nem térhet attól az álláspontjától sem, melyet illetékes tényezők különböző helyi viszonyai, mely az osztrák területen levő katonai üzemeknek milliókra rögő munkabérei is betudassanak az osztrák ipari kvótába. Az egyenlő jog alapján követeli a Gyáriparosok Szövetsége azt is, hogy az iparágak ártarítás ügyi tekintetbe véssenek a magyar termelők helyi viszonyai, mint az a hadsereg mezőgazdasági céljainak osztrák beszerzésénél történik; kívánja azt is, hogy a magánipar a katonai üzemek terjeszkedésével szemben hátrányoztatlan megóvassék. A jogos és egyenlő elbírás alapján kéri, sürgeti és követeli azt, hogy a magyar kvóta a magyar iparnak az összes közös intézmények és berendezések szakszerűségétől feltétlenül megóvassék.

Végeztül pedig a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége azon hitének és reményének a meggyőződés, hogy a magyar közvélemény a magyar kormány és a törvényhozás és Ausztriában indított jogtalan agitációkat csak azért fogják figyelmebe venni, hogy a közös intézmények valamennyi ágazatában teljes érvényt szerzekenek a magyar ipar legjogosabb és legelőmlőbb kiváltságainak és remélik, hogy a hadügyi vezetőség, melynek pártatlanságát a kérdésben szívesen elismeri, magának a közös hadseregnek jól fellogott érdekében is, jólalisan fogja végrehajtani a megállapodásnak minden pontját s hogy a magyar kormány viszont tántoríthatatlanul fog ragaszkodni elismerésért érdemű álláspontjához. Amennyiben pedig e most ellentét megindított osztrák agitáció továbbra is ostromlani iparnak legelőmlőbb jogait, eredménye e támadásoknak csupán az lehet, hogy a közös intézmények alapjában megningassák és lehetetlenné tegyék azt, hogy gazdasági közösségben maradjunk olyan fellel, mely a méltányosság legelőmlőbb kívánalmait elismerni képtelen.

A vita.

Ezután vála indult meg a kérdésben.

Wein Károly: (Késmárk) Az ártarításból főleg a textipipar, kivált a Jeny és pamutiparra vonatkozólag előlő hátrányokat fejtegeti. A kompenzációknak legelőmlőbb érvényesítését sürgeti.

Weisz Manfréd: Az ártarítás kérdését egyelőre elintézetlen tartja azzal, amit erre nézve az elnök mondott. A közös hadsereg nézve csaknem el van érve a kvóta. A tengerészet szállításai tekintetében is részben haladás történt, a fimek lajgyár építésével, de itt a kiadások még mindig túlyomolag Ausztriának válnak javára. Végül a határozati javaslat azon passzusához, amely arról szól, hogy a magánipar érdekei a katonai üzemek terjeszkedésével szemben hátrányoztatlan megóvassanak, kiegészítésképpen a következő módosítást terjeszti elő:

„Az ipari szakszerűség összessége a magánipar nál rendelkezését meg és csak azon tárgyak állhatassanak elő az állami gyárakban, amelyekre a magánipar nincsen berendezve vagy megfelelő időben, árban vagy mennyiségben nem szállíthatja. E javaslat elfogadása lényegesen mérsékelne a ma fennálló ellentéteket és a katonai ipari szakszerűség gyártását a legelőmlőbb részben természetesen mederbe irányítaná.”

Weismayer Oszkár: Mint a horvátországi gyáriparosok szövetségének felkeltője, a magyar kvótán belül Horvátországnak is kvótászerű részesedését sürgeti.

Kemény Manó beszerzésügyi posztgyár igazgató: Az ártarítás kérdésében a magyar és osztrák érdekek csak látszólag ellentétesek. Hiszen tény az, hogy Ausztriában egyes oly egyenlő, akiknek nincs veszteti valójuk, lehetetlen első ártarításokat tesznek és az ezek alapján megállapított alacsony árak az osztrák iparosoknak is hátrányára válnak. Súlyt helyez arra, hogy az Ausztriában működő katonai üzemekben kifizetett munkabérek az osztrák kvótába betudassanak.

Strasser Gyula: Azt a kérést terjeszti elő, hogy lassan olt a szövetség, hogy a magyar gyárosok a szállítási kiadásokról idejekorán értesüljenek.

Wottitz Gusztáv: Javasolja, hogy a szövetség szözlts fel az ország összes törvényhatóságait és kereskedelmi kamaráit a szövetség határozati javaslatához való esztakozásra.

Rechtenitz Béla: Nem tartja kártnak, hogy az osztrákok keresztülvizsít az, hogy a mostani megállapodás revidáltsassék. Ha ez valóban megtörténik, akkor a magyar iparnak követelnie kell annak a kárnak a beszámítását is, amelyet a magyar ipar a kérdésnek negyven éven át az ő hátrányára történt kezelése folytán szenvedett.

Ezután Chorin Ferencz elnök összegzői a tárgyalás eredményeit, amelyeknek alapján mindenképp eldögadottnak jelenti ki az igazgatószék határozati javaslatát, Weisz Manfréd módosítással. (Elnök helyessék!) Örömmel konstaltja Weismayer felszólalásából, hogy a horvát iparosok esztakoznak a szövetség eljárásának támogatására való felhívás kérdését bizzik az igazgatószék felé, de irányvonal megemléztéséről lehet szó, majd így folytatja: Most pedig legyen szabad határozatilag kimonádon az is, hogy a szövetség a legelőmlőbbben távolítsa a magyar kormányt, amilyen határozati

lépést tett abban az irányban, hogy a közös szállítások terén Magyarországra nézve fennálló visszasszók és károsítások megszűnjének. (Hosszú tartó elnök helyessék.)

Ezzel az elnök köszönetét fejezte ki a megjelenteknek az ülést berekesztette.

A gazdasági egyesületek naggyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Ma délelőtt tartotta XI-ik naggyűlést a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége negyvenhárom tag kiküldött részvételével, gróf Dessewffy Aurél elnöklet alatt, aki bejelentette a tegnapi elnökválasztás eredményét, időről-időre Mezős Béla államtitkár, Darányi miniszter képviselője.

Szilassy Zoltán, a szövetség titkára tett jelentést azután a szövetségi iróda munkásságáról.

Bartal Béla az évi jelentéshez szóla, a vagyonhiányunk a gazdákra káros hatást fejtette s annak megfelelő orvoslást sürgeti.

Kállay András: Szintén a vagyonhiányt teszi szóvá. A közvélemény megunyagotást vár, hogy Olaszországnak nem adtak kétféle vagonok kölcsön.

Mérey Lajos: Mint a képviselőház pénzügyi bizottságának tagja teljesen lételes formában adhat felvilágosítást. Minden előlát dacára nyilvánvaló, hogy a vagonok az előző kormány által bérelt, de Kossuth már felmondta. Helyesbí, hogy a vagyonhiány megszüntetése végett feltartoztatnunk a kormányhoz.

Gróf Zselénczki Róbert pártolja az előző feladatokot.

Sághy Gyula: Konstaltja, hogy a Duna-Tisza csatorna nem 200, hanem csak 50 millióba kerül. Szabó László: A hadseregnek ellen irányuló agitáció terjedését vitatja meg.

Elnök összegzeve a vita eredményét, kijelenti, hogy a felvetett esztakok a végrehajtóbizottság foglalkozik.

Szilassy Zoltán a múlt évi számadatok, Rubinek Gyula a jövő évi költségvetést terjesztette elő, melyet a naggyűlés egyhangúlag jóváhagyott.

Szilassy Zoltán terjesztette elő ezután a jövő évi munkaprogramot.

Laehne Hugó: Nem tartja helyesnek a gazdákban kamarákban való szervezést. (Zajos ellentmondások.)

Rohonyecz Geodón indítványozza, hogy a naggyűlés változtassa meg a sorrendet, tárgyalja előbb a munkáskérdést s aztán a földesurakot. (Helyessék.)

Szilassy Zoltán bejesztette ezután a tolmazási gazdasági egyesület indítványát az agrárprogram kidolgozására. A program kidolgozására az indítványozó egyesület kéri fel.

A munkáskérdés és a mezőgazdasági érdekvépviselet.

Gróf Mailáth József tartotta meg ezután nagy érdeklődés mellett előadását a munkáskérdésről és a mezőgazdasági érdekvépviseletről. A helyzet az, hogy veszedelmeben van a mezőgazdaság és annak a veszedelme átterjed az egész gazdasági életre, ezért ma nem lehet agrárgarokról és merkantilizmokról beszélni, ma a veszedelmeket el kell hártani. A javaslattól kikapcsolta a sztrájkérvényt, mert már vannak intézkedések, amelyek ezt a tervezett érvényt pótolni alkalmasak. Használóképpen kikapcsolta a bürze reformjára vonatkozó kérdést, mert nem akarta komplikálni a határozatot. Ohajtja, hogy a politika szintén kikapcsoltsassék. (Általános helyessék.) Az új rendszer, adja Isten, hogy soká tartson, de ki tudja megmondani, hogy meddig tart. Ezt a tartásban bizonytalan időt jól fel használni, mert ettől függ a nemzet vagyon lényeges részének a megmentése. (Ugy van, ugy van.)

Kifejté, hogy a mai helyzet abból keletkezett, hogy a kilencvenes években a kis embert teljesen elhanyagolták. A kis ember csak arra való volt, hogy büntessék, tölle elvegyék a köztartozásokat s beállítsák a politikai czelök üntudatlan szolgálatába. A társadalom belátta az alkott, a termék szociálpolitika szemlézet s meg is indult a szervezkedés, a munkák legelőmlőbb eredménye a szövetség megalakulása felé fordult. Megalkották a szociális szervezetek némety fajját, majd talásgába mentünk a kibontakozás védelmében, de nem tudtuk azokat megnevezni az igazgatókól és az igazgatókól mérőző hatástól. Most ez az első feladat. Igen nagy mulasztása a kormányzat és társadalmi politikának az is, hogy évtizedeken keresztül teljesen megelődöztek a közpósfályról. És ennek a következményei most mutatkoznak. Szólván a kivándorlásról, megállapítja, hogy kivándorlást rendőri eszközökkel korlátozni nem lehet, de azt állami ellátás nélkül szintén nem szabad. Az ügynekedeket meg kell szüntetni és nem szabad szerződéseket kötni, a melyek a nemzeti érvényesítést elősegítik. (Általános helyessék.) A cselédtörvényt illetőleg megjegyzi az előadó, hogy túllumámmussal a gazda helyzete nem sünyváltassék. A földmunkás szervezetek tekintetében az előadó az ellátásról szigorítását követeli. Ezzel kapcsolatban szól a sájtóbeli igazgatókól is. Intézkedések kellenek, hogy a sájtószabadság néve alatt a rombolás ne folyhassék büntetlenül. Nem kíván a mezőgazdasági érdekvépviselet keretében felbontásban foglalkozni, de tekintetében a gazdasági társadalmak alkalm. Izz, hogy nyilatkozzék. Végül a tárgyalás technikájára nézve tesz javaslatot s a következő határozati javaslatot terjeszti a naggyűlés elé:

Mondja ki a szövetségi naggyűlés, hogy feliratilag fordul a képviselőházhoz, kérve utasítani a kormányt arra, hogy

1. A képviselőház ez ülésszakában nyújtsa be törvényjavaslatot a mezőgazdasági érdekvépviselet szervezéséről, mindezenre oly időben, hogy az még letárgyalható legyen.

KIS HIRDETÉSEK

TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldék és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

TELEFON 706

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók...

Polgári iskolai
redőlyök és gimnáziumi vizsgák legújabb idő alatt legjobb sikerrel előléptet...

Gyorsírás,
magyar német 30 óra alatt elsajátítható gép...

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körút 15. Sz. 1905.

Idéges,
vagy gyengeket és ógyászokat...

Osillárok
világosra légszűrő és világos szerelések...

BUTOR
fa, vas, réz, és kárpított butorok, valamint légszűrő...

Gymnáziumi
reál, kereskedelmi, polgári, egyetemes önkéntes...

Butor:
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Gyorsírás! Gépírás!
1899. évi új készülék, levelezés gyorsaság...

Polgári iskolai
magánvizsgára értségre, lekiismeretes méréseket...

Tisztviselőképesítés
Tisztviselői rosz-szűnők, 1899. évi új készülék...

Veszék Zalogcedulákat
Előlegesen kaphatók, 1000-10000 koronák...

Déli gyümölcsöt
narancs, citrom, szőlő, paradicsom, uborka...

Fajboraimat
kifűző műveket, hejtőket, lejtőre 18 méter...

Butor-udvar.
Teljes lakberendezések készítéséről 20 százalékos előleg...

Házasságot
közvetlen elnök körében Politzer M. intézte...

1. Akáczméz
kapható 5 kilós postacsomagban francó hához...

Karácsonyi üdvözlőkártyák
Csinos, fiatal özvegy, 70000 koronáig...

Ajtók, ablakok,
VÁSÁRÉNYÖK, VÁSÁRÉNYÖK...

PENZ
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Butor
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Zalogcedulákat
brillianszókat, aranyat, ezüstöt legújabb idő alatt...

Osillárok
világosra légszűrő és világos szerelések...

BUTOR
fa, vas, réz, és kárpított butorok, valamint légszűrő...

LEGENDÁS IDŐK
LEGENDÁS HŐSE
KOSUTH LAJOS-ról, a magyar nép hősi életéről...

LEGENDÁS IDŐK
LEGENDÁS HŐSE
KOSUTH LAJOS-ról, a magyar nép hősi életéről...

Bőrszékárpát,
bőrszékárpát és bőrszékárpát...

Kendi Antal
BUDAPEST, IV., Károly-utca 2.

BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Károly körút 1. sz.

Pénzkölcsön
házaikra, telkekre, földirtókra, élel, műszaki és...

Osillárok
világosra légszűrő és világos szerelések...

BUTOROK
hála, ebéd, szalonnarendezés, továbbá őrizzel...

Weghster Károlyné
VII., Király-utca 23. I. emelet 205

Urasági butorokat
adok, veszek teljes lakberendezéseket...

Hagy Zsigmond
Bpest, IV., Semmelweis-utca 21. sz.

Alkalmi zongoravétel
Bősöndör-Erbbat kiváló mesterek gyártmányú olcsó eladók...

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-utca 53. szám.

BUTOROK
hála, ebéd, szalonnarendezés, továbbá őrizzel...

Wechster Károlyné
VII., Király-utca 23. I. emelet 205

Kazinczy-utca sark
Kazinczy-utca sark

PENZ
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Butor
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Zalogcedulákat
brillianszókat, aranyat, ezüstöt legújabb idő alatt...

Osillárok
világosra légszűrő és világos szerelések...

BUTOR
fa, vas, réz, és kárpított butorok, valamint légszűrő...

LEGENDÁS IDŐK
LEGENDÁS HŐSE
KOSUTH LAJOS-ról, a magyar nép hősi életéről...

LEGENDÁS IDŐK
LEGENDÁS HŐSE
KOSUTH LAJOS-ról, a magyar nép hősi életéről...

PENZ
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Butor
két- és középirtókra, betáblázásra, amortizációra...

Zalogcedulákat
brillianszókat, aranyat, ezüstöt legújabb idő alatt...

Osillárok
világosra légszűrő és világos szerelések...

BUTOR
fa, vas, réz, és kárpított butorok, valamint légszűrő...

LEGENDÁS IDŐK
LEGENDÁS HŐSE
KOSUTH LAJOS-ról, a magyar nép hősi életéről...

LEGENDÁS IDŐK
LEGENDÁS HŐSE
KOSUTH LAJOS-ról, a magyar nép hősi életéről...

Nagy karácsonyi vásár!
Női- és férfifehérművekben, blazok, pongyolák és juponokban...

KALYHÁT és KEMENCZÉT
HEIM H. csász. és kir. udv. szállító

ONKENTESEKNEK
legelőgansabb egyenruhákat

1907.
közel 400 lapon AZ ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRA

! VÉGRE!
egy igazán becses ujdonság. Fejtámasztó a fürdőkádban...

Ujdonság!
A MŰVÉSZETI KIS TÜKRE. Teljes műtörténet 600 képpel.

SANTAL MIDY
48 óra alatt gyógyítja a kólyot. Igaz hatékony...

Régi ezüst tárgyakat
veszek és eladok. Mindenem arany- és ezüst...

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társ. kiadásában most jelent meg:
III. bővített kiadás. A MAGYAR IRODALOM TÖRTÉNETE

Amely bajszkötőről hiányzik a „Gáspár” név az silány utánzás.
MARIÁSS

Amely bajszkötőről hiányzik a „Gáspár” név az silány utánzás.
MARIÁSS